

In een vorig leven een onvermoeibare wereldverbeteraar als dokter voor Artsen zonder Grenzen in oorlogsgebied en later als politicus, kwam Réginald Moreels totaal herboren uit een diepe crisis. Hij wil zich nog steeds inzetten voor een betere wereld, opereert weer en staat opnieuw op de CD&V-lijst bij de parlementsverkiezingen. Toch staat een andere man voor ons. Iemand die sereniteit en vrede heeft gevonden.

Lieve Wouters

'Ik was dood en ben weer tot leven gekomen'

ALLE hoeken van de wereld heeft hij gezien, vooral de meest van God verlaten plekken waar oorlog en hongersnood heersen. Daar trok hij bewust naartoe, vanuit een onuitputtelijk idealisme. Om kinderen te redden die op landmijnen trappen, jongens geraakt in een vuurgevecht, hele gezinnen in een hel van chemische oorlogsvoering. Ook de avonturiergeest speelde mee in die keuze, de nieuwsgierigheid naar andere culturen en volken. „Verdraagzaamheid is maar een minimale deugd”, aldus Moreels. „Er is veel meer: de ander respecteren en liefhebben.”

En dan was er natuurlijk nog het klimaat van de rebelse jaren 1960. Zonder tot de linkse beweging te behoren, waarvan hij het fundamentalistische karakter wou veranderen, deed hij met enkele vrienden solidair met de arbeiders de nachtshift in de fabriek. Réginald Moreels was zeker niet de enige van zijn generatie die met Artsen zonder Grenzen de wijde wereld in trok. Sommige vrienden gingen zo ver in hun altruïsme, dat ze er zelf onderdoor gingen. En Réginald Moreels? Die kroop door het oog van de naald.

- Wat maakte meest indruk op u in de periode bij AzG?

Ethiopië 1984, één van mijn eerste zendingen. Ik zag daar mensen neerliggen, zo uitgeput van de honger, dat ze niet meer omkeken naar elkaar. Moeder en kind, totaal apathisch. Een grote schok. In Cambodja opereerde ik een jongen van zeven die op een mijn was gesprongen. De operatie duurde 36 uur, maar zonder resultaat. We moesten beide benen amputeren tot aan de lies. De moed van die jongen! En de spontane palliatieve zorgen van zijn moeder die dag en nacht bij hem bleef... Toen ik anderhalf jaar later terug ter plaatse was, kwam hij me groeten. Veertig kilometer had hij afgelegd, op zijn stompjes.

Ook de vergassing van Koerdische dorpen in Noord-Irak maakte danig indruk op me. Het was een clandestiene tocht naar de regio. Het dorp totaal verlaten, op de dode lichamen na die her en der

verspreid lagen. Ze waren nog roze door de chemische stof. Het leven van honderden mensen, plotseling afgebroken.

Ondanks het grote kwaad waarmee je wordt geconfronteerd, ben ik altijd blijven geloven in de goedheid van de mens. Vaak ontstaat geweld uit het syndroom van de absolute verliezer. In die zin zie ik geen groot verschil tussen een moslimterrorist en iemand als de jongeman die vorig jaar in Antwerpen twee mensen neerschoot.

- Vanwaar de overstap naar de politiek?

Tot dat besluit kwam ik na een zending in Somalië. We kregen een jonge gast in de ziekenboeg. Na acht dagen intensieve zorgen mocht hij naar huis. Nog eens drie dagen later zagen we hem rondrijden in de stad, vuurwapen in de hand. „Waar ben je mee bezig?”, vraag je je dan af. Ik wou structureel iets veranderen. Achteraf moest ik vaststellen dat je in de politiek ook niet zoveel kunt doen. Soms evolueert de samenleving veeleer ondanks onze instellingen, normen en regels. Maar toch, zonder politiek kun je niet. Meer

dan in humanitaire missies moet je in de politiek geduld oefenen. Ik meen dat ik daar vandaag rijper voor ben dan zes jaar geleden.

- Hoe kijkt u terug op uw VLD-avontuur?

Dat was een slechte zaak. Het heeft ook maar enkele maanden geduurd. Na mijn crisisperiode begon ik erover te denken terug te keren naar mijn roots, de christendemocratie. Toen men daar lucht van kreeg, werd me de post van aidsambassadeur aangeboden. Hoe mooi dat ook zou zijn, en hoe goed het me ook uitkwam, ik heb geweigerd.

Anderzijds ben ik dankbaar voor die periode. Door in contact te komen met het liberale gedachtegoed, maak ik vandaag nog beter het onderscheid tussen individualisme en personalisme, waar de christendemocratie op is gebaseerd. Het personalisme gaat ervan uit dat een mens meer mens wordt in relatie tot de andere en het andere. Eigenlijk is personalisme veel vooruitstrevender dan socialisme of liberalisme. Het geeft antwoord op de eenzaamheid van de postmoderne mens en

streeft naar meer tederheid in de samenleving. Vrijheid is belangrijk, maar gaat niet voor respect, eerlijkheid en verantwoordelijkheid.

- Hoe raakte u uit die zware crisis?

Dankzij de moed der wanhoop, en soms met de wanhoop van de moed. En dankzij de liefde en de tederheid van mijn omgeving. Elke dag is een gevecht tegen het innerlijke terrorisme. Mijn kaarsje had al die jaren te fel gebrand. Het was op. Als je eruit geraakt, gaat je kaarsje opnieuw branden, minder spetterend, veeleer als een alerte waakvlam. Vandaag voel ik me herboren. Niet veel mensen kunnen zeggen dat ze tweemaal geboren zijn, hé. Maar ik moest echt van nul terug beginnen: cursus volgen (onder meer voor urgentie- en rampenarts), examens afleggen, assisteren. Ook in de politiek is het van onderen beginnen. Ooit binnengehaald als 'stem-

Absoluut
geluk
bestaat niet,
net zo min
als absoluut
ongeluk.
Altijd
is hoop
mogelijk

menkanon', leg ik nu mijn verwachtingen niet te hoog.

Mijn geloof heeft een nieuwe vorm gekregen. Voor mij is het de combinatie van de goddelijkheid van de kosmos, dat scheppende geheel waarvan ik deel uitmaak en de goddelijkheid van de ontmoeting. Geen enkele ontmoeting is toevallig. Jezus Christus is mijn grote vriend. Vele profeten zijn tot het inzicht gekomen dat je je naaste moet liefhebben als jezelf, maar alleen Christus vraagt ook om je vijanden lief te hebben.

Dat is zeer moeilijk. Ik probeer het waar te maken met dagelijkse discipline. In het verkeer werpt iemand je een scheve blik toe, ik antwoord met een vriendelijke groet.

- Wat zou u in de politiek nog willen waarmaken?

Er zitten zeer weinig artsen in de Senaat, en dat terwijl zo'n belangrijke bio-medische ethische kwesties op de agenda staan zoals de ontwikkeling van de stamceltechnologie. Ik wil hierin graag mijn stem laten horen en de beschermwaardigheid van het embryo verdedigen, met respect voor andersdenkenden en wars van blinde ideologie, waardoor het paarse beleid inzake euthanasie wel was getekend. Ik ben tegen de over-juridisering en over-medicalisering van de geneeskunde. Het contact tussen arts en patiënt kan niet tot het intiemste in wetten staan. Ik ben per definitie genuanceerd.

- Bent u nu gelukkig?

Vroeger dacht ik dat geluk een wetmatigheid was. Vandaag zoek ik geen euforie meer. Het absolute geluk bestaat niet, net zo min als het absolute ongeluk. Altijd is hoop mogelijk. Ik ken momenten van geluk en geniet daar intenser van dan vroeger. De geweldloosheid heeft me veel geluk gebracht. Als je erin slaagt niet alleen je eigen houding, maar ook die van de ander te veranderen door tederheid, dan maakt dat echt gelukkig. Ik heb sereniteit gevonden.

© Kristof Ghyselincx